

ДОЦ. Д-Р ПЕНКА ГАРУШЕВА-КАРАМАЛАКОВА (1947 – 2020 Г.)

Фани Бойкова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

На 5 март 2020 г. внезапно ни напусна **доц. д-р Пенка Гарушева-Карамалакова** – добър човек, прецизен в детайлите учен, етичен, сърдечен и отзивчив колега.

Пенка Христова Гарушева-Карамалакова е родена на 4 ноември 1947 година в град Нова Загора, окръг Сливенски. Завършва специалност „Българска филология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1969 г. В периода 1969 – 1975 година е учителка по български език и литература в Нова Загора. От януари 1975 година е преподавател в ИУУ и ИПКУ в Стара Загора.

През 1980 г. Пенка Гарушева е наградена със значка „Отличник на Министерството на образованието и науката“.

Докторската ѝ дисертация за получаване на научната степен „кандидат на педагогическите науки“ през 1986 г. е на тема „Методическа система за създаване на текст разсъждение в VII клас“. Доцент по методика на обучението по български език от 1992 г. Член на Съюза на учените. Дългогодишен член е на редколегията на списание „Български език и литература“. Специализирала е в Москва – Институт содержания и методов обучения, през 1984 година.

В Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ Пенка Гарушева постъпва през 2002 година в катедра „Българска литература и теория на литературата“ към Филологическия факултет. Чете лекции по методика на обучението по български език. Създава и ръководи две магистърски програми за усъвършенстване на методическата подготовка на учители по български език и литература. Подготвила е много дипломанти в бака-

лавърска и магистърска степен на обучение и трима успешно защитили докторанти.

Автор е на книги, помагала и статии, свързани с обучението по български език, научен редактор на над 10 книги на колеги, уважаван рецензент на множество учебни пособия. Основните ѝ публикации са в областта на методиката на обучението по български език в средното училище, и по-специално за работа над текста. Сред тях са монографиите „Междупредметните връзки при обучението в създаване на текст разсъждение“ (1989 г.), „Работа над текста при обучението по граматика“ (1991 г.), учебното помагало „Дидактически материали за създаване на текст разсъждение“ (1986 г.).

Пенка Гарушева публикува над 50 статии самостоятелно или в съавторство в специализирани издания, като поставя в центъра на изследователското си внимание важни за практикуващия учител по български език методически проблеми: „Типология на задачите за упражнения, формиращи умения за създаване на текст разсъждение в VII клас“ (1984 г.), „Използване на речеви ситуации при създаване на текстове разсъждения в VII клас“ (1984 г.), „Някои възможности за развитие на логическото мислене на учениците при създаване на текстове разсъждения“ (1987 г.), „Създаването на текст като лингвометодически проблем“ (1993 г.), „За необходимостта от практическо осъществяване на междупредметни връзки при обучението по български език“ (2002 г.), „Формиране на мотивация за учебна дейност чрез интерактивни методи и техники в урока по български език“ (2008 г.), „Уроци за овладяване на умения за създаване на ученически писмени текстове“ (2010 г.) и др.

Пенка Гарушева е съавтор в учебни помагала в помощ на учениците от V до XII клас. Съставител и редактор е на сборници с научни и приложни разработки по актуални проблеми на обучението по български език в средното училище като: „Проблеми на езиковото и речевото развитие на учениците“ (1996); „Педагогически и кариерни процеси в училище“ (2000 г.) и др. Ръководител е на научни проекти, изследващи аспекти на комуникативно ориентираното обучение към поделение „Научна и приложна дейност“ на Пловдивския университет.

Изключително отдадена на работата си, методична и прецизна в детайлите, познаваща добре училищната практика, тя посвети последните си активни творчески години на работа по навременно и необходимо учебно пособие – „Помагало по методика на обучението по български език (теоретически и практически насоки)“, по което имах привилегията да работим заедно. В рецензията си за помагалото проф. Кирил Димчев отбелязва, че то „запълва празнина в българската методическа литература“. Ден след ден в продължение на повече от две години Пенка Гарушева пишеше и редактираше многократно теоретичните постановки, уроците и казусите, които отразяваха различни аспекти на богатия ѝ професионален опит на методик.

Съвместната ни работа започна преди двайсетина години, когато прие да бъде мой научен ръководител и ми показа с действие, че човек, ако иска да се развива, трябва непрекъснато да се учи. Дълго и с внимание към подробностите работеше по текстовете си, не се щадеше да актуализира лекциите си, не диференцираше задачите по престижност. Беше пристрастна към практическата подготовка на бъдещите учители, обикаляше училищата, без да се щади, и обстойно дискутираше със студентите практическото им представяне, като винаги търсеше първо положителното, успешното, умееше да ги насърчава, за да придобият самочувствие на можещи, да заобичат учителската професия и да се научат отговорно да се отнасят към речевото поведение на преподавателя по български език.

С цялостната си научна и преподавателска дейност Пенка Гарушева оказва огромно влияние върху формирането на професионалната компетентност на поколения студенти – бъдещи учители по български език и литература, възпитаници на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Поклон пред светлата ѝ памет!

**IN MEMORY OF DR. PENKA GARUSHEVA-
KARAMALAKOVA, ASSOC. PROF.**

✉ **Dr. Fani Boykova, Assoc. Prof.**

Plovdiv University

Plovdiv, Bulgaria

E-mail: faniboykova@abv.bg